

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. liepos 28 d.
(OR. en)

9964/20

Tarpinstitucinė byla:
2020/0154 (COD)

EF 180
ECOFIN 683
CODEC 696

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2020 m. liepos 27 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2020) 337 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikomos išimties ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2020) 337 final.

Pridedama: COM(2020) 337 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 07 24
COM(2020) 337 final

2020/0154 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikomos išimties ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2020) 284 final} - {SWD(2020) 142 final} - {SWD(2020) 143 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2020 m. Komisijos darbo programoje „Žmonėms tarnaujanti ekonomika“ numatoma peržiūrėti Komisijos reglamentą dėl finansinių lyginamųjų indeksų, t. y. Lyginamųjų indeksų reglamentą. Finansiniai lyginamieji indeksai – indeksai, kuriais remiantis nustatoma pagal finansinę priemonę ar finansinę sutartį mokėtina suma arba finansinės priemonės vertė. Lyginamųjų indeksų reglamente nustatant lyginamiesiems indeksams, su kuriais susietos finansinės sutartys, taikytinus valdymo ir duomenų kokybės standartus siekiama didinti kapitalo rinkos dalyvių pasitikėjimą Sąjungoje naudojamais lyginamaisiais indeksais. Tai padeda Komisijai vykdyti kapitalo rinkų sąjungai naudingą darbą.

Lyginamųjų indeksų reglamentu nustatomas reikalavimas finansinių lyginamųjų indeksų administratoriams gauti veiklos leidimą ir reikalavimai pradinių duomenų, naudojamų finansiniams lyginamiesiems indeksams apskaičiuoti, teikėjams. Be to, šiuo reglamentu reglamentuojamas finansinių lyginamųjų indeksų naudojimas¹. Visų pirma pagal Lyginamųjų indeksų reglamento taisyklės ES prižiūrimi subjektai (kaip antai bankai, investicinės įmonės, draudimo įmonės, KIPVPS²) privalo naudoti tik tuos indeksus, kurių administratoriui išduotas veiklos leidimas. Trečiosiose šalyse administruojami lyginamieji indeksai gali būti naudojami ES tik atlikus lygiavertiškumo, pripažinimo ar patvirtinimo procedūrą.

Lyginamųjų indeksų reglamentas taikomas nuo 2018 m. sausio mėn.³. Tačiau iki pereinamojo laikotarpio tvarkos galiojimo pabaigos, t. y. 2021 m. gruodžio mėn. pabaigos, ES rinkos dalyviai gali toliau naudotis lyginamaisiais indeksais, administruojamais Sąjungai nepriklausančios šalies, nepriklausomai nuo to, ar yra priimtas lygiavertiškumo sprendimas, ar indeksas yra Sąjungoje pripažintas arba patvirtintas⁴.

1.1.1. Tvarkingas finansinių lyginamųjų indeksų teikimo nutraukimas

Kilus abejonių dėl to, ar LIBOR tinkamai reprezentuoja pagrindinę rinką ar ekonomikos realiją, atspindinčią tarpbankinio skolinimosi padėtį, už LIBOR atsakinga nacionalinė kompetentinga institucija (Jungtinės Karalystės finansų priežiūros institucija, FCA) paskelbė apie galimą LIBOR teikimo nutraukimą po 2021 m. pabaigos. Visuose viešuose FCA pareiškimuose aiškiai nurodoma, kad lyginamajam indeksui praradus reprezentatyvumą, kurio atkurti neįmanoma, prižiūrimi subjektai turėtų nutraukti lyginamojo indekso naudojimą. LIBOR dabar grindžiamas vos keliais kolegijos bankais, todėl daugiau nebegali reprezentuoti pagrindinės rinkos ar ekonomikos realijos, kurią siekta pagal LIBOR įvertinti, vadinasi, jo vertė gali nuo tos ekonomikos realijos smarkiai skirtis ir labai svyruoti.

Kaip patvirtinta dokumentais Komisijos poveikio vertinime, daugelio finansinių priemonių ir sutarčių, susietų su LIBOR, terminas iki planuojamo teikimo nutraukimo po 2021 m. pabaigos nebūtų suėjęs. Daugelis tų sutarčių yra susijusios su prižiūrimų subjektų išleista skolų vertybiniais popieriais, jų balansuose įrašytomis skolų priemonėmis, jų skolos portfeliu, taip pat su išvestinių finansinių priemonių sutartimis, kurias šie subjektai yra sudarę savo pozicijoms apdrausti. Kaip jau minėta, prižiūrimi subjektai, patenkantys į ES Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį, gali naudoti tik indeksus, kurių atitiktis šiam reglamentui yra patvirtinta.

LIBOR panaikinimas turės didelį ekonominį poveikį, kurio ES prižiūrimi subjektai, sudarydami šias dažnai ilgesnio termino sutartis, numatyti negalėjo. Daugelyje šių sutarčių,

ypač sudarytose iki Lyginamųjų indeksų reglamento priėmimo 2016 m., dažnai nėra numatyta jokių sutartinių nuostatų dėl atsarginės normos, kuria būtų galima remtis LIBOR normos panaikinimo visam laikui atveju. Iki numatytos LIBOR taikymo pabaigos 2021 m. pabaigoje likus mažai laiko iš dalies pakeisti tūkstančių sutarčių, kurios dabar yra susietos su LIBOR, sąlygas ne visais atvejais bus įmanoma.

Nutraukus tokio palūkanų normos lyginamojo indekso kaip LIBOR taikymą visam laikui, daugeliui šiuo metu galiojančių skolos, paskolos, indėlių sutarčių ir daugeliui išvestinių finansinių priemonių sutarčių trūktų atsarginės normos, kuri leistų šalims toliau laikytis jų sutartinių įsipareigojimų.

Nenumačius taisomųjų priemonių ir nutraukus plačiai naudojamą palūkanų normų lyginamojo indekso teikimą, neigiamų pasekmių patirs ES prižiūrimi subjektai ir jų sutarčių šalys, iš kurių šie subjektai skolinasi arba kuriems skolina lėšas. Visos sutarčių, susietų su tokiu lyginamuoju indeksu ir dar galiojančių teikimo nutraukimo datą, šalys susidurs su teisiniu netikrumu dėl savo sutartinių įsipareigojimų galiojimo ir vykdymo užtikrinimo. Sutartys, kurias paveiks plačiai naudojamų palūkanų normų lyginamojo indekso teikimo nutraukimas, yra: 1) prižiūrimų subjektų skolos vertybinių popierių emisijos; 2) prižiūrimų subjektų balansuose įrašyta skola; 3) paskolos; 4) indėliai; 5) išvestinių finansinių priemonių sutartys. Didelės dalies finansinių sutarčių, susietų su plačiai naudojamais palūkanų normų lyginamaisiais indeksais, šalys yra prižiūrimi subjektai, patenkantys į Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį. Teisinis netikrumas ir galimas neigiamas ekonominis poveikis, kurį gali lemti sunkumai užtikrinti sutartinių įsipareigojimų vykdymą, kels pavojų Sąjungos finansiniam stabilumui.

Siekdami sumažinti sutarčių neįvykdomumo riziką ir su tuo susijusią riziką finansiniam stabilumui, įvairiose valiutų zonose veikiantys centriniai bankai įsteigė darbo grupes, kurių užduotis – rekomenduoti atsarginę normą, kuri būtų taikoma likusioms sutartims, kurios yra susietos su palūkanų normų lyginamaisiais indeksais, kurių teikimas nutraukiamas, ir kurių nebus spėta persvarstyti iki lyginamojo indekso teikimo nutraukimo visam laikui datos. Pavyzdžiui, Jungtinėse Amerikos Valstijose veikiantis Alternatyvios pagrindinės palūkanų normos komitetas (angl. *Alternative Reference Rate Committee*, ARRC) rekomendavo pagal eiliškumą suskirstytus atsarginius lyginamuosius indeksus, įskaitant pakaitinės normos apskaičiavimą pagal nerizikingą vienos nakties palūkanų normą (SOFR) pridedant skirtumo koregavimą, kad pakaitinė norma savo ekonominėmis savybėmis būtų kuo panašesnė į lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas. Taigi šiomis pakaitinėmis normomis būtų siekiama kuo tiksliau atkartoti tai, ką sutarties šalys ketino pasiekti susiedamos sutartį su lyginamuoju indeksu, kurio teikimas nutraukiamas.

Visos rekomendacijos dėl pakaitinės normos likusioms sutartims yra grindžiamos sąmoningu politiniu sprendimu pakaitinės normos nesusieti su jokiais naujomis sutartimis (t. y. sutartimis, sudarytomis po lyginamojo indekso teikimo nutraukimo). Taip nuspręsta dėl to, kad pakaitinė norma greičiausiai yra dirbtinė lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, versija ir jos paskirtis – palengvinti perėjimą prie naujos normos. Pavyzdžiui, USD LIBOR pakaitinė norma bus greičiausiai apskaičiuojama pagal nerizikingą vienos nakties skolinimo palūkanų normą (SOFR) pridedant skirtumo koregavimą, kad būtų atsižvelgta į istorinį skirtumą tarp nerizikingos vienos nakties palūkanų normos ir pakeistos LIBOR normos. Nors dirbtinė lyginamojo indekso versija turėtų būti pakankamai stabili, kad galėtų būti taikoma laipsniškai likviduojant likusius portfelius, tai nėra ilgalaikis sprendimas, atspindintis prižiūrimo subjekto į ateitį orientuotas finansavimo išlaidas.

Vis dėlto net ir pradėjus teikti tas pakaitines normas, atsižvelgiant į susiejimo su LIBOR mastą ir trumpą laikotarpį iki numatomo LIBOR teikimo nutraukimo, bus sudėtinga iš dalies pakeisti visas likusias galiojančias sutartis.

Todėl Lyginamųjų indeksų reglamento reforma yra tinkama priemonė siekiant teisės aktais nustatyti pakaitinę normą, sumažinsiančią teisiniam tikrumui ir finansiniam stabilumui kilsiančius neigiamus padarinius, kurių gali atsirasti, jei LIBOR ar kuris kitas lyginamasis indeksas, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą, būtų nebeteikiamas nenustačius tokios pakaitinės normos, kuri būtų tiek prieinama, tiek įtraukta į likusias sutartis, kurių šalis yra pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą prižiūrimas subjektas.

1.1.2. Neatidėliotini užsienio valiutų kursai

Nors tarptautinėje ekonomikoje neatidėliotini užsienio valiutų kursai atlieka svarbią funkciją, skelbiami kai kurių valiutų kursai yra iš esmės nereguliuojami ir dažnai atspindi centrinio banko pinigų politiką. Kai kuriose šalyse centriniai bankai yra įdiegę kontrolės priemonių neatidėliotinių užsienio valiutų kursų skelbimui už jų vietos jurisdikcijos ribų apriboti. Be draudimo skelbti lengvatinio apmokestinimo šalių valiutų kursus, kai kurios šalys yra įdiegusios kapitalo kontrolės priemonių, kuriomis ribojamas jų valiutų konvertavimas.

Kadangi jų valiutos nėra laisvai konvertuojamos, jų vidaus apsidraudimo nuo valiutos rizikos priemonės, kaip antai išankstiniai valiutos sandoriai, apsikeitimo sandoriai arba pasirinkimo sandoriai, yra ribotos. Apsidraudimo nuo valiutos kurso svyravimų priemonių paklausa šiose šalyse viršija menką likvidumą, kurį siūlo vidaus rinka. Dėl šios priežasties Europos finansų įstaigos sukūrė lengvatinio apmokestinimo išvestinių finansinių priemonių rinkas, kuriose dėl taikomų konvertavimo apribojimų atsiskaitoma apsidraudimo subjekto bazine valiuta, nors ir susieta su valiutų kursu, skelbiamu tuo metu, kai apsidraudimo sutartis baigia galioti. Todėl apsidraudimas nuo valiutų, kurioms taikomi tokie konvertavimo apribojimai, kursų svyravimo vykdomas naudojant lengvatinio apmokestinimo išvestinių finansinių priemonių sutartis. Tai tokios finansinės priemonės kaip išankstiniai valiutos sandoriai be apsikeitimo pagrindine suma ir apsikeitimo valiutomis sandoriai be apsikeitimo pagrindine suma.

Kai šiuos išankstinius ir apsikeitimo sandorius siūlo ES prižiūrimas subjektas (bankas tarpininkas)¹ ir jais prekiaujama ES prekybos vietoje arba per ES sistemingai sandorius savo viduje sudarantį tarpininką, neatidėliotiną valiutos kursą, taikomą nustatant išmokėtiną sumą pagal išankstinio arba apsikeitimo sandorio sutartį, sudaro naudojamas neatidėliotinas valiutos kursas, dėl kurio prižiūrimo subjekto siūlomi išankstiniai ir apsikeitimo sandoriai patenka į Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį.

Pasibaigus dabartiniam pereinamajam laikotarpiui, nustatytam Lyginamųjų indeksų reglamento 51 straipsnyje, išankstinių valiutos sandorių ar apsikeitimo sandorių, kuriais prekiaujama ES, susiejimas su neatidėliotinu užsienio valiutos kursu nebebus leidžiamas. Vadinasi, 2022 m. pradžioje ES prižiūrimiems subjektams kyla rizika nebeteikti galimybės naudotis daugeliu viešosios politikos normų, administruojamų už ES ribų, be kita ko, neatidėliotinais užsienio valiutų kursais, su kuriais jie susieja išvestinių finansinių priemonių sutartis, kurias siūlo sandorio šalims įmonėms, kad padėtų joms valdyti jų kasdienę apsidraudimo nuo valiutų rizikos veiklą.

¹ Prižiūrimas subjektas pagal Lyginamųjų indeksų reglamento 3 straipsnio 1 dalies 17 punkto b papunkčio apibrėžtį. Atkreiptinas dėmesys, kad tokiu atveju laikoma, kad lyginamąjį indeksą naudoja tik bankas tarpininkas, siūlantis išvestinę finansinę priemonę, o ne galutinis klientas įmonė, siekiantis apsidrausti savo užsienio valiutos kurso poziciją.

Kadangi beveik jokia kita jurisdikcija, išskyrus ES, neatidėliotinų valiutos kursų nereguliuoja, būtina problemą spręsti kuo skubiau. Dėl reguliavimo trūkumo neatidėliotiniams valiutų kursams negali būti taikomas lygiavertiškumo vertinimas pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą. Pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą jie taip pat negali būti pripažinti ar patvirtinti kaip tinkami naudoti Sąjungoje, nes pagal abu šiuos mechanizmus yra reikalaujama tam tikro reguliavimo ir priežiūros. Taigi iki pereinamojo laikotarpio pabaigos neatidėliotiniams užsienio valiutų kursams taikyti lygiavertiškumo, patvirtinimo ar pripažinimo procedūrų nebus įmanoma.

Todėl šiuo pasiūlymu tikslingai keičiama Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritis siekiant užtikrinti, kad Europos įmonės ir toliau galėtų naudotis apsidraudimo nuo valiutų, kurios negali būti laisvai konvertuojamos į jų bazinę valiutą, svyravimo priemonėmis, tuo užtikrinant nenutrūkstamą jų verslo veiklą užsienyje pasibaigus pereinamajam laikotarpiui 2021 m. pabaigoje.

1.2. Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Europos Sąjungos finansinių paslaugų politika skatina užtikrinti teisinį tikrumą ir finansinį stabilumą. Šis politikos siekis taikomas ir sutartims, kurių vaidmuo finansuojant Sąjungos bankų sektorių yra esminis. Įgyvendindama kapitalo rinkų sąjungos veiksmų planą Sąjunga siekia sukurti teisinę sistemą, kuria užtikrinamas stabilumas, reikalingas įmonių paskoloms, jos bankų sektoriaus skolos vertybinių popierių emisijoms ir pakeitimui vertybiniais popieriais.

Dėl numatomo LIBOR teikimo nutraukimo po 2021 m. pabaigos Europos Sąjungos prižiūrimiems subjektams kils teisinis netikrumas dėl šimtų tūkstančių finansinių sutarčių. Siekiant išvengti neigiamų padarinių Europos bankų sektoriaus skolinimo pajėgumui, būtina iš anksto paaiškinti, kad bus pasiūlyta teisės aktais nustatyta pakaitinė norma, kurią prižiūrimi subjektai galės taikyti visoms su LIBOR susietoms sutartims, kurių terminas sueina pasibaigus 2021 m. Taigi planuojamus Lyginamųjų indeksų reglamento pakeitimus lemia tiek kapitalo rinkų sąjungos, tiek ką tik priimtose iniciatyvos, kuriomis siekiama paskatinti atsigavimą po COVID-19 pandemijos padarinių ekonomikai.

1.3. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Laikantis Finansinio stabilumo tarybos rekomendacijų, ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų, kaip antai tarpbankinių palūkanų normų, reformai Komisijos kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plane teikiamas absoliutus prioritetas. Pasirengimas tvarkingam laipsniškam pagrindinio lyginamojo indekso panaikinimui padeda įgyvendinti vieną iš pagrindinių tikslų, nustatytų kapitalo rinkų sąjungos laikotarpio vidurio peržiūroje, t. y. didinti bankų teikiamą skolinimą ir stabilų įmonių sektoriaus finansavimą pasitelkus kapitalo rinkas.

Tarpbankinės kredito palūkanų normos yra svarbūs indeksai, naudojami apskaičiuojant ne tik už įmonių paskolas mokėtinas palūkanas, bet ir išleidžiant trumpalaikius ir vidutinio laikotarpio skolos vertybinius popierius ir apsidraudžiant skolos pozicijas. Todėl tarpbankinių normų skelbimas ir su jomis susijęs teisinis tikrumas veikia bankų gebėjimą skolinti realiajai ekonomikai ir vykdyti pagrindines funkcijas.

Šiuo pasiūlymu nustatoma įvairių priemonių siekiant užtikrinti, kad laipsniškas plačiai naudojamos tarpbankinės normos panaikinimas nedarytų netinkamo poveikio bankų sektoriaus gebėjimui teikti finansavimą ES įmonėms ir taip nekeltų pavojaus pagrindiniam kapitalo rinkų sąjungos tikslui. Galiausiai reikėtų suprasti, kad siūlomomis priemonėmis

remiamas ES žmonėms tarnaujančios ekonomikos siekis, t. y. vienas iš plataus užmojo tikslų, užsibrėžtų 2020 m. Komisijos darbo programoje. Bankų teikiamas skolinimas mažmeniniams klientams yra svarbus žmonių reikmėms tarnaujančios ekonomikos elementas. Mažmeninės paskolos yra susietos su tarpbankinėmis palūkanų normomis, nuo kurių pokyčių priklauso paskolų įmokos, t. y. svarbus veiksnys, į kurį tvarkydami asmeninius finansus atsižvelgia daugelis gyventojų. Ši iniciatyva, kuria suteikiama priemonių teisiškai patikimam perėjimui nuo tarpbankinių palūkanų normų, yra naudinga mažmeniniams klientams, kurių paskolos susietos su tomis normomis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

2.1. Teisinis pagrindas

Lyginamųjų indeksų reglamento priėmimo teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsnis. Tuo pačiu teisiniu pagrindu turėtų būti remiamasi priimant ir pakeitimus, kuriais siekiama didinti šio reglamento veiksmingumą suteikiant įgaliojimų užtikrinti sutarčių tęstinumą nutraukus Sąjungos sisteminės svarbos lyginamojo indekso teikimą ir išbraukiant tam tikrus lyginamuosius indeksus iš taikymo srities.

Visų pirma pagal SESV 114 straipsnį Europos Parlamentui ir Tarybai suteikiama kompetencija priimti priemones valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti. SESV 114 straipsniu ES leidžiama imtis priemonių, kuriomis siekiama ne tik pašalinti dabartinės naudojimosi pagrindinėmis laisvėmis kliūtis, bet ir užkirsti kelią tokių kliūčių, jeigu jas galima pakankamai konkrečiai numatyti, atsiradimui, įskaitant kliūtis, kuriomis trukdoma ekonominės veiklos vykdytojams, įskaitant investuotojus, visapusiškai pasinaudoti vidaus rinkos teikiamais privalumais. Taigi SESV 114 straipsniu ES suteikiama teisė imtis veiksmų siekiant 1) spręsti sutarčių tęstinumo problemas, kurių kils dėl labai tikėtino Sąjungos sisteminės svarbos lyginamojo indekso teikimo nutraukimo artimiausioje ateityje; 2) užtikrinti nenutrūkstamą neatidėliotinų užsienio valiutų kursų, naudojamų apsidraudimo priemonėms, išleistoms Europos Sąjungoje pasibaigus Lyginamųjų indeksų reglamento pereinamajam laikotarpiui 2021 m. gruodžio mėn., teikimą.

Kalbant konkrečiau, Lyginamųjų indeksų reglamente nenumačius tvarkingo Sąjungos sisteminės svarbos lyginamojo indekso teikimo nutraukimo mechanizmų, valstybės narės greičiausiai ims taikyti skirtingus įgyvendinimo arba teisės aktų sprendimus. Tai sukeltų sumaištį tarp lyginamųjų indeksų naudotojų ir galutinių investuotojų ir taip sutrikdytų vidaus rinką, tad jie nebegalėtų visapusiškai naudotis bendrosios rinkos teikiamais privalumais. Todėl laikytina, kad SESV 114 straipsnio taikymas yra tinkamiausias teisinis pagrindas siekiant visapusiškai ir vienodai spręsti šias problemas, taip išvengiant susiskaidymo.

Kalbant apie galimybę ES naudotojams toliau naudotis trečiųjų šalių neatidėliotinu užsienio valiutos kursu, šiuo veiksmu siekiama išvengti neigiamo poveikio tam tikrų ES suinteresuotųjų subjektų konkurencingumui ir finansų sistemos veiksmingumui Sąjungos ekonomikos, jos gyventojų ir įmonių labui, nes šiems kursams toliau taikant Lyginamųjų indeksų reglamentą toks poveikis būtų neišvengiamas. Šiuo veiksmu taip pat siekiama išvengti kliūčių bendrajai rinkai, kurios galėtų atsirasti sutrikus tarpvalstybiniam mainams, jei neliks galimybės toliau susieti sutarčių su trečiųjų šalių neatidėliotinu užsienio valiutos kursu. Todėl siekiant šio koordinuoto reguliavimo panaikinimo tikslo SESV 114 straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas.

Todėl pagal SESV 114 straipsnį ES mechanizmo, skirto likusių sutarčių tvarkymui, ir išimties tvarkos, kuria užtikrinamas tolesnis sutarčių susiejimas su neatidėliotinais užsienio valiutų kursais, nustatymas priklauso ES kompetencijos sričiai.

2.2. Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Laikantis subsidiarumo principo (ES sutarties 5 straipsnio 3 dalis), ES lygmens veiksmų turėtų būti imamasi tik tada, kai numatytų tikslų valstybės narės vienos negali deramai pasiekti ir todėl dėl pasiūlytų veiksmų masto ar poveikio jų geriau siekti ES lygmeniu. Nors kai kurie lyginamieji indeksai yra nacionaliniai, visas lyginamųjų indeksų sektorius ir indeksų rengimo, ir naudojimo požiūriu yra tarptautinio pobūdžio. Sąjungos sisteminės svarbos lyginamųjų indeksų problematikai ir ne ES lyginamųjų indeksų naudojimui iš esmės būdingas europinis aspektas.

Problemų, kurias siekiama spręsti šiuo pasiūlymu dėl teisės akto, išspręsti atskirais valstybių narių veiksmais nebūtų neįmanoma. Kalbant apie tvarkingą laipsnišką lyginamųjų indeksų panaikinimą, galintį sukelti didelį Sąjungos finansų rinkų veikimo sutrikdymą, valstybės narės galėtų imtis intervencinių priemonių priimdamos teisės aktus, kuriuose būtų nustatyta nacionalinė pakaitinė norma, skirta sutartims, susietoms su lyginamuoju indeksu, kurio teikimas nutraukiamas. Vis dėlto atskirais valstybių narių veiksmais nustatytos problemos, tikėtina, būtų išspręstos tik iš dalies (visų pirma todėl, kad kai kurios valstybės narės gali priimti teisės aktus, o kitos – ne). Be to, skirtingi pakaitinės normos taikymo likusioms sutartims metodai valstybėse narėse lemtų bendrosios rinkos susiskaidymą. Todėl, siekiant užtikrinti suderinamumą ir tobulinti bendrosios rinkos veikimą, reikalingi ES lygmens veiksmai, kuriais Sąjungos sisteminės svarbos lyginamiesiems indeksams būtų nustatyta suderinta tvarkingo perėjimo tvarka, tinkama likusioms sutartims visoje Sąjungoje. Kalbant konkrečiau, su lyginamaisiais indeksais, kurių teikimo panaikinimas galėtų sukelti didelį Sąjungos finansų rinkų veikimo sutrikdymą, susiję nacionalinio lygmens veiksmai gali paskatinti skirtingų taisyklių įvairovę, sudaryti nevienodas sąlygas vidaus rinkoje ir lemti nenuoseklų bei nekoordinuotą požiūrį. Nacionalinių taisyklių įvairovė apribotų galimybę taikyti vienodą tvarką lyginamiesiems indeksams, kurių teikimas nutraukiamas ir kurie yra naudojami daugeliui tarpvalstybinių skolų, paskolų ar išvestinių finansinių priemonių sandorių, todėl tokius sandorius valdyti būtų sudėtingiau.

Taip pat reikia imtis ES lygmens veiksmų siekiant užtikrinti tolesnį neatidėliotinų užsienio valiutos kursų naudojimą, nes jiems jau taikomas Europos lygmens reglamentas (Lyginamųjų indeksų reglamentas) ir nacionalinio lygmens veiksmai siekiant šio tikslo nebūtų pakankami.

2.3. Proporcingumo principas

Siūlomi Lyginamųjų indeksų reglamento pakeitimai yra proporcingi, kaip to reikalaujama ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje. Pasiūlymas grindžiamas proporcingu požiūriu, užtikrinant, kad sisteminės svarbos lyginamuosius indeksus naudojantiems prižiūrimiesiems subjektams, kuriems jau yra taikomi reikalavimai pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą, nustatomi nauji įsipareigojimai būtų riboto masto.

Be to, laipsniško sisteminės svarbos lyginamųjų indeksų likvidavimo tvarka siekiama tų lyginamųjų indeksų naudotojams, kurie gali neturėti galimybių keisti ar iš naujo susitarti dėl savo likusių sutarčių, suteikti teisinio tikrumo. Todėl pagal šį reglamentą, kuriuo iš dalies keičiamas Lyginamųjų indeksų reglamentas, padaryti patobulinimai turėtų būti labai naudingi finansų sektoriui ir galutiniams klientams (tiek įmonėms, tiek gyventojams).

2.4. Priemonės pasirinkimas

Lyginamųjų indeksų reglamento pakeitimas yra tinkamiausia teisinė priemonė sprendžiant problemas, kilsiančias dėl tikėtino tam tikrų ES plačiai naudojamų tarpbankinių palūkanų normų, kurios pačios yra reguliuojamos pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą, panaikinimo.

Pasirinkus reglamento, kuris yra tiesiogiai taikomas ir todėl nacionalinės teisės aktų nebūtina priimti, formą, bus apribotos galimybės kompetentingoms institucijoms imtis skirtingų nacionalinių priemonių ir visoje ES bus užtikrintas nuoseklus požiūris bei didesnis teisinis tikrumas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

3.1. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Komisija išsamiai konsultavosi su įvairiomis suinteresuotųjų subjektų grupėmis, kad visapusiškai susipažintų su įvairiomis galimomis rinkos dalyvių nuomonėmis šiame reglamente nagrinėjamaiais klausimais.

Kovo 18 d. FISMA GD paskelbė įžanginį poveikio vertinimą, kuriuo siekta informuoti suinteresuotuosius subjektus apie Reglamento (ES) 2016/1011 (Lyginamųjų indeksų reglamento) peržiūros mastą ir bendrais bruožais nurodyti įvairias svarstomas politikos galimybes. Konsultacijų laikotarpis baigėsi 2020 m. balandžio 15 d. Komisija gavo 22 respondentų – daugiausia privačių įmonių ir verslo asociacijų – atsakymus.

2019 m. lapkričio 26 d. Komisija surengė praktinį seminarą trimis pagrindiniais klausimais.

- (1) Pirmoji grupė aptarė, ar reguliavimo institucijos turi prieinamų reikiamų priemonių ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų metodikai atnaujinti, palaikyti ir galbūt iš dalies keisti.
- (2) Antroji grupė išsamiau nagrinėjo, ar tinkama taikyti Lyginamųjų indeksų reglamentą perėjimui nuo dabartinių tarpbankinių palūkanų normų prie naujų nerizikingų normų, taip pat vertinant, ar Lyginamųjų indeksų reglamento pakanka pereinant nuo EONIA prie €STR.
- (3) Trečioji grupė numatė kompleksinį požiūrį į tai, ar reikėtų iš naujo įvertinti Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį ir su trečiosiomis šalimis susijusias nuostatas.

Spalio 11 d. FISMA GD paskelbė viešas konsultacijas, kad gautų informacijos, reikalingos Lyginamųjų indeksų reglamento peržiūrai. Suinteresuotieji subjektai savo nuomonę turėjo pateikti per ES apklausų portalą iki 2019 m. gruodžio 31 d.

Be praktinio seminaro ir viešų konsultacijų, kurie išsamiau pristatomi 2.1 ir 2.2 skirsniuose, Komisija aktyviai dalyvavo darbo grupėje euro nerizikingų normų klausimais, kurią sudaro suinteresuotieji subjektai iš privačiojo sektoriaus, įskaitant lyginamųjų indeksų duomenų teikėjus, administratorius ir naudotojus, taip pat ECB, teikiantis sekretoriato paslaugas, ESMA, Belgijos Finansinių paslaugų ir rinkų institucija ir EK stebėtojų teisėmis, kad nustatytų įvairias suinteresuotųjų subjektų aplinkybes, į kurias reikėtų atsižvelgti rengiant geriausias politikos priemones, skirtas tvarkingam ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų teikimo nutraukimui. Be to, Komisija kaip narė dalyvauja Finansinio stabilumo tarybos Oficialioje sektoriaus iniciatyvinėje grupėje, vienijančioje centrinių bankų ir reguliavimo institucijų vyresnius pareigūnus, todėl turi galimybę gerai susipažinti su tarptautinės viešosios politikos perspektyvomis, susijusiomis su perėjimu prie nerizikingų palūkanų normų. Komisijos tarnybos stebėtojų teisėmis taip pat dalyvauja ESMA Priežiūros taryboje ir jos techninėse nuolatinėse grupėse, be kita ko, su grupėje lyginamųjų indeksų klausimais, kurioje dalyvaudamos galėjo artimai stebėti ESMA darbą ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų srityje. Galiausiai FISMA GD darbuotojai, siekdami patobulinti savo analizės ir

politikos metodą, surengė daug dvišalių susitikimų su pačiais įvairiausiais suinteresuotaisiais subjektais.

3.2. Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Pasiūlymas grindžiamas ES kompetentingų institucijų, šiandien prižiūrinčių ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų administratorius, žiniomis ir pačių administratorių žiniomis. Be to, Komisija atidžiai stebi pokyčius kitose jurisdikcijose, kurios panašiai rengiasi perėjimui prie tarpbankinę palūkanų normą pakeisiančių normų, visų pirma kiek tai susiję su parengiamuoju darbu, vykstančiu Finansinio stabilumo tarybos Oficialioje sektoriaus iniciatyvinėje grupėje.

Kelios jurisdikcijos taip pat įsteigė privačiojo sektoriaus darbo grupes, padėsiančias perėjimo klausimais. Komisija gavo informacijos apie įvairias šiose grupėse svarstomas alternatyvas ir įvertino, ar šios alternatyvos galėtų būti taikomos ES atveju.

3.3. Poveikio vertinimas

3.3.1. Tvarkingas finansinio lyginamojo indekso teikimo nutraukimas

Komisija parengė poveikio vertinimą dėl geriausių sąlygų sudarymo likusioms sutartims, kurios yra susietos su plačiai naudojamais palūkanų normų lyginamaisiais indeksais, kurių teikimas nutraukiamas, ir kurių nebus spėta persvarstyti iki 2021 m. pabaigos (vadinamosios probleminės likusios sutartys). 2020 m. gegužės 15 d. gautas Reglamentavimo patikros valdybos pirmas neigiamas poveikio vertinimo įvertinimas, o 2020 m. birželio 4 d. gautas teigiamas įvertinimas.

Visos poveikio vertinime svarstytos galimybės buvo susijusios su pakaitinės normos sukūrimu, jeigu plačiai naudojamo palūkanų normos lyginamojo indekso teikimas būtų nutrauktas. Pakaitinė norma būtų gauta konvertavus lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas, į riboto galiojimo pakaitinę normą, taikomą likusių sutarčių laipsniškam likvidavimui; reguliavimo institucijai, atsakingai už lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas, leidus naudoti tokią pakaitinę normą; pakaitinę normą paskelbus kaip teisės aktų išimtį arba įpareigojus taikyti nuolatinę pakaitinę normą vietoj lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas.

Poveikio vertinime pasirinktas metodas – iš dalies pakeisti Lyginamųjų indeksų reglamentą, kad nacionalinei institucijai, atsakingai už plačiai naudojamo palūkanų normų lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, administratorių, būtų suteikti reguliavimo įgaliojimai valdyti tvarkingą laipsnišką tokio lyginamojo indekso likvidavimą, kai šis indeksas nebegalės reprezentuoti nei pagrindinės rinkos, nei ekonomikos realijos. Šie įgaliojimai apimtų įgaliojimą įpareigoti tokio lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, administratorių pakeisti metodiką, kuria grindžiamas lyginamasis indeksas, kad būtų užtikrintas pakankamas indekso patikimumas ir patvarumas vykdam laipsnišką su tuo indeksu susietų likusių sutarčių likvidavimą tuo momentu, kai kompetentinga reguliavimo institucija priims sprendimą, kad gebėjimas įvertinti pagrindinę rinką ar ekonomikos realiją yra prarastas. Turėdama naujus lyginamojo indekso konvertavimo įgaliojimus kompetentinga reguliavimo institucija galės reikalauti pakeisti metodiką, kai to prireiks siekiant apsaugoti Sąjungos vartotojus ir finansinį stabilumą.

Tačiau užbaigus rengti poveikio vertinimą dėl kelių neseniai paskelbtų LIBOR reguliavimo institucijos, t. y. FCA, perspėjimų suabejota, ar konvertavimo įgaliojimai yra veiksmingi visais atvejais, kuriais prireiktų konvertavimo kurso. Pavyzdžiui, FCA teigimu, „(...) imtis reguliavimo veiksmų, kuriais būtų keičiama LIBOR metodika, gali būti įmanoma ne

kiekvieną atvejų, pavyzdžiui, kai alternatyviai metodikai reikalingų pradinių duomenų atitinkama valiuta nėra².

Kelios veiksmingumo problemos gali kliudyti veiksmingai kliautis konvertavimo įgaliojimais.

Pirma, taikyti konvertavimo įgaliojimų visais atvejais arba visoms LIBOR valiutoms gali būti neįmanoma. Pavyzdžiui, FCA nurodo, kad konvertavimo įgaliojimais nebūtų galima pasinaudoti tais atvejais, kai alternatyviai metodikai reikalingų pradinių duomenų atitinkama valiuta nėra³.

Antra, ne visais atvejais konvertavimas gali būti įmanomas dėl teisinių ar praktinių priežasčių. FCA nurodo atvejus, kai administratorius gali neturėti prieigos prie patikimų pradinių duomenų atitinkama valiuta, tačiau prieigos problemos gali apimti ir atvejus, kai šių duomenų gavimas ir licencijavimas galėtų pasirodyti per sudėtingi ar per brangūs, kad pastangos parengti pakaitinę normą būtų pagrįstos⁴. Šiuo atveju lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, skelbimas būtų nutrauktas nepateikus pakaitinės normos.

Trečia, net jei konvertavimo įgaliojimus naudoti būtų įmanoma, jie gali lemti skirtingus rezultatus. FCA teigimu, kai kurios, pavyzdžiui, išvestinių finansinių priemonių, obligacijų rinkos ir didelės pinigų rinkos dalys pirmenybę teikia perėjimui prie vienos nakties palūkanų normos, apskaičiuoto už praėjusį laikotarpį atitinkamo palūkanų laikotarpio pabaigoje. Probleminėse likusiose vartojimo ar eksporto paskolų sutartyse, kuriose naudojami trijų, šešių ar dvylikos mėn. laikotarpio LIBOR lyginamieji indeksai, priešingai, taikoma palūkanų normų lūkesčių ateityje prognozavimo priemonė. Taigi metodikos pakeitimais, atliktais įgyvendinant konvertavimo įgaliojimus, nebūtų pasiekta rezultatų, kurių visi dabartiniai LIBOR naudotojai pageidauja. Kaip nurodo FCA, daugiau palaikymo sulauktų sektoriaus suderintos pakaitinės priemonės, nes jos, tikėtina, tikėtų įvairesnėms sutartims.

Ketvirta, konvertavimo įgaliojimai grindžiami faktu, kad lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, administratorius ir lyginamojo indekso, kuris atsirastų dėl konvertavimo, administratorius yra tas pats juridinis subjektas. Dėl tokio reikalavimo nerizikingų normų darbo grupės (pateiksiančios rekomendacijas dėl sektoriaus suderintos pakaitinės normos) būtų priverstos rekomenduoti pakaitinę normą, kurią rengia tas pats administratorius, kuris taip pat administruoja lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas. Visų pirma tarpvalstybiniais atvejais, kai nerizikingų normų darbo grupė veikia kitoje jurisdikcijoje nei lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, administratorius (pvz., LIBOR, taikomas USD sutartims), jie nebūtinai sutampa. Be to, toks reikalavimas be reikalo suvaržytų siūlomą normą, kurią nerizikingų normų darbo grupė galėtų rekomenduoti kaip tinkamiausią pakaitinį lyginamąjį indeksą.

Atsižvelgiant į šiuos argumentus, pasirinktas metodas buvo pakoreguotas, kad Komisija turėtų reikiamus teisinius įgaliojimus užtikrinti, kad lyginamojo indekso, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą, pakaitinė norma būtų parengta taip, kad lanksčiai apimtų visas įmanomas aplinkybes.

² <https://www.fca.org.uk/news/statements/fca-statement-planned-amendments-benchmarks-regulation>

³ <https://www.fca.org.uk/markets/transition-libor/benchmarks-regulation-proposed-new-powers>

⁴ Konvertavimo kurso teikimo procesas apimtų naujų pradinių duomenų gavimą, naujos apskaičiavimo metodikos parengimą, stebėsenos procedūrų ir skelbimo priemonių nustatymą. Visiems šiems pokyčiams reikia technologinių ir procedūrinių pakeitimų, taip pat galbūt naujų susitarimų dėl duomenų teikimo su duomenis teikiančiomis trečiosiomis šalimis, išskyrus konvertavimo kurso administratorių.

Todėl konvertavimo įgaliojimai pakeisti Europos Komisijai suteikiamais įgaliojimais teisės aktais nustatyti lyginamojo indekso, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą, pakaitalą. Naudodamasi nustatymo įgaliojimais Europos Komisija turėtų galimybę atsižvelgti į sektoriaus sutartas pakaitines normas, kurios, tikėtina, bus rekomenduotos nerizikingų normų darbo grupių, kurias subūrė centriniai bankai keliose valiutų zonose. Yra pagrindo pakeisti metodą siekiant užtikrinti, kad visoms sutartims, kurias sudarė ES prižiūrimas subjektas, būtų galima naudoti tinkamą sektoriaus sutartą pakaitinę normą. Ši pakaitinė norma turėtų būti taikoma visoms likusioms sutartims nepriklausomai nuo jų paskirties ar laiko apribojimų, kurie galėtų būti susiję su konvertavimo kursu, kurį įpareigojo naudoti ne Sąjungos reguliavimo institucija, naudojimu.

3.3.2. Galimybės užkirsti kelią ES taikomų rizikos valdymo priemonių praradimui

Siekiant išsaugoti galimybę tiek ES finansų, tiek ne finansų sektoriams apsidrausti nuo užsienio valiutos rizikos, poveikio vertinime analizuojamos keturios galimybės ir dėl kiekvienos jų reikėtų nustatyti specialias Lyginamųjų indeksų reglamento išimtis, taikomas arba tam tikriems neatidėliotino valiutos kurso lyginamiesiems indeksams, arba apsidraudimo nuo rizikos priemonėms, kurių išmokėtinos sumos apskaičiuojamos pagal šiuos lyginamuosius indeksus.

Viena galimybė, t. y. bendroji išimtis, taikoma visiems trečiųjų šalių lyginamiesiems indeksams, išskyrus tuos, kurie vertinami kaip ypatingos svarbos Sąjungos finansiniam stabilumui, buvo atmesta ankstyvame etape, nes laikyta, kad ji yra mažiau suderinama su pradiniu Lyginamųjų indeksų reglamento metodu, taikytinu visiems trečiųjų šalių lyginamiesiems indeksams (visus lyginamuosius indeksus apimantis metodas buvo konkretus politikos tikslas derantis dėl Lyginamųjų indeksų reglamento).

Iš trijų likusių galimybių daugiausia pritarimo sulaukė galimybė įvesti teisės aktais nustatytą išimtį trečiųjų šalių neatidėliotiniams užsienio valiutos kursams. Laikyta, kad šis metodas sudarys palankiausias sąlygas ES prižiūrimiems subjektams toliau sieti ES išankstinius sandorius su trečiosios šalies neatidėliotinu užsienio valiutos kursu, taikomu nekonvertuojamoms valiutoms. Kartu tai užtikrintų derėjimą su Lyginamųjų indeksų reglamentu ir neužkrautų prievolės reguliavimo institucijoms leisti sudaryti atskiras išankstines sutartis. Išimtis dėl viešosios politikos normos jau įtvirtinta Lyginamųjų indeksų reglamento filosofijoje – jame nustatyta išimtis dėl centrinių bankų skelbiamų oficialių palūkanų normų. Be to, šią išimtį suformulavus pakankamai lanksčiai, ją būtų galima taikyti ir kitoms oficialioms palūkanų normoms, kurios dėl pinigų politikos ir kitų politikos tikslų yra rengiamos atitinkamose trečiosiose šalyse vadovaujant ir prižiūrint centriniams bankams ar kitiems politikos formuotojams, kaip antai nacionaliniams iždams. Be to, paaiškėjo, kad ši galimybė yra perspektyvesnė nei kitos dvi. Pasinaudojus šia galimybe taip pat bus pašalintas vienas iš Lyginamųjų indeksų reglamento rengimo trūkumų, t. y. įpareigojimas taikyti tą reglamentą trečiųjų šalių neatidėliotiniams valiutos kursams, kurie taip svyruoja, kad ES išankstinių sandorių rinka susikūrė būtent siekiant apsidrausti nuo atitinkamo neatidėliotino kurso svyravimo.

3.4. Pagrindinės teisės

Pasiūlyme laikomasi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma principo, pagal kurį visiems ES piliečiams nustatoma aukšto lygio vartotojų apsauga (38 straipsnis). Jeigu nebus tvarkingai pereita prie pakaitinių tarpbankinių palūkanų normų, nutraukus tarpbankinių palūkanų normų teikimą gali būti padarytas neigiamas poveikis mažmeniniams klientams, visų pirma tam tikrose valstybėse narėse,

kurios yra labiau priklausomos nuo hipotekos sutarčių, susietų su kintamosiomis palūkanų normomis.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Iniciatyva neturi jokio poveikio ES biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

5.1. Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Komisija siūlo nustatyti stebėsenos programą, pagal kurią būtų įvertinta, ar siūlomais pakeitimais pasiekti numatyti rezultatai.

5.1.1. Tvarkingo perėjimo prie tarpbankinės palūkanų normos stebėseną

Šiuo pasiūlymu dėl teisės akto prižiūrimų subjektų, kurie naudoja pakeistą lyginamąjį indeksą, kompetentingos institucijos įpareigojamos stebėti, ar šio indekso pakeitimu sumažinta sutarčių neįvykdymo rizika ar kitas neigiamas poveikis ekonomikos augimui ir investicijoms Sąjungoje. Tuo tikslu jos kasmet teikia ataskaitas Komisijai ir ESMA.

5.1.2. Neatidėliotino užsienio valiutos kurso stebėseną

Šiuo pasiūlymu dėl teisės akto prižiūrimų subjektų, kurie naudoja trečiosios šalies užsienio valiutos kurso lyginamuosius indeksus, kurie yra Komisijos priskirti prie indeksų, nepatenkančių į Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį, kompetentingos institucijos įpareigojamos pranešti Komisijai ir ESMA išvestinių finansinių priemonių sutarčių, pagal kurias apsidraudimui nuo trečiosios šalies valiutos kurso svyravimo bent kas dvejus metus naudojamas užsienio valiutos kurso lyginamasis indeksas, skaičių.

5.2. Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

5.2.1. Tvarkingas finansinio lyginamojo indekso teikimo nutraukimas

Siūlomais Lyginamųjų indeksų reglamento pakeitimais siekiama sumažinti teisinį netikrumą ir finansiniam stabilumui kylančią riziką. Pagal šį metodą suteikiami įgaliojimai teisės aktais nustatyti pakaitinę normą, pakeisiančią visas nuorodas į lyginamąjį indeksą, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą. Visos nuorodos į lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas, pakeičiamos teisės aktais nustatyta pakaitine norma siekiant visoms ES prižiūrimų subjektų sutartims užtikrinti teisinį tikrumą ir taip išvengti brangaus bylinėjimosi ar bent sumažinti bylų skaičių. Visų pirma suteikus siūlomas teisės aktais nustatytus pakeitimo įgaliojimus būtų: 1) išvengta atvejų, kai sutarties, kurios šalis yra prižiūrimas subjektas, šalis dėl lyginamojo indekso, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą, teikimo nutraukimo atsisako vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus arba paskelbia, kad sutartis yra pažeista; 2) nustatyta, kad tokio lyginamojo indekso pakaitinė norma, kurią rekomenduoja atitinkamos valiutos zonos centrinio banko remiama nerizikingų palūkanų normų darbo grupė, gali būti naudojama kaip teisės aktais nustatyta pakaitinė norma šiam lyginamajam indeksui; 3) apsaugota nuo prižiūrimiems subjektams, kurie naudoja teisės aktais nustatytą pakaitinę normą (arba su ja susieja savo sandorius), keliamų bylų.

Šių tikslų siūlomais Lyginamųjų indeksų reglamento pakeitimais būtų pasiekta, nes Europos Komisija būtų įgaliota teisės aktais nustatyti pakaitinę normą, kuri pakeistų nuorodą į lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas, šiais atvejais: 1) kai sutartyje nėra nuostatų dėl atsarginės normos, taikytinų teikimo nutraukimo visam laikui atveju; 2) kai dėl to

lyginamojo indekso teikimo nutraukimo būtų smarkiai sutrikdytas Sąjungos finansų rinkų veikimas. Sutartims, tarp kurių šalių nėra prižiūrimo subjekto, patenkančio į Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį, teisės aktais nustatyta pakaitinė norma taikoma nebūtų. Kad šios sutartys neliktų nuošalyje, valstybės narės raginamos numatyti teisės aktais nustatytas pakaitines normas. Šios teisės aktais nustatytos pakaitinės normos galiotų sutartims, kurias sudarė dvi ne finansų sandorio šalys, kurioms taikomi jų jurisdikcijų įstatymai. Europos Komisija planuoja tinkamu metu priimti rekomendaciją, paraginsiančią valstybes nares ES prižiūrimiems subjektams parinkti pakaitinę normą, tapsiančią teisės aktais nustatyta pakaitine norma jų nacionaliniuose įstatymuose.

Kadangi pagrindinis šių naujų įgaliojimų tikslas – užtikrinti teisinį tikrumą galiojančioms sutartims, susietoms su lyginamuoju indeksu, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą, būtų logiška įpareigoti prižiūrimo subjekto, kuris naudoja atitinkamą lyginamąjį indeksą, kompetentingas institucijas stebėti, ar prižiūrimų subjektų sutartims teisės aktais nustatytos pakaitinės normos padėjo sumažinti bylinėjimąsi ar tokių sutarčių pažeidimus, ir savo išvadas kasmet pateikti Komisijai.

Siūlomi Lyginamųjų indeksų reglamento nuostatų pakeitimai, kuriais reglamentuojamas laipsniškas Sąjungos sisteminės svarbos lyginamojo indekso likvidavimas, grindžiami trimis pagrindiniais ramsčiais.

Pirma, siūlomais Lyginamųjų indeksų reglamento pakeitimais bus įvestas teisės aktais nustatytas įgaliojimas Europos Komisijai nustatyti pakaitinę normą, jeigu ir kai nustojamas skelbti lyginamasis indeksas, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą. Šiuo įgaliojimu gali būti naudojamas nepriklausomai nuo to, kur suteiktas leidimas naudoti indeksą ir kur jis skelbiamas. Nustatydamą teisės aktais nustatytą pakaitinę normą Europos Komisija atsižvelgs į rekomendacijas, pateiktas nerizikingų palūkanų normų darbo grupių, remiamų centrinių bankų, atsakingų už valiutą, kuria yra denominuotos lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, palūkanų normos.

Antra, įstatymų nustatyta tvarka teisės aktais nustatyta pakaitinė norma visose ES prižiūrimų subjektų sudarytose sutartyse pakeis visas nuorodas į lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas. Teisės aktais nustatyta pakaitinė norma yra taikytina tik jos įsigaliojimo metu galiojančioms su lyginamuoju indeksu, kurio teikimas nutraukiamas, susietoms sutartims; jokių sutarčių, sudarytų po įgyvendinimo akto, kuriuo nustatoma pakaitinė norma, įsigaliojimo, susieti su teisės aktais nustatyta pakaitine norma nebus leidžiama.

Trečia, sutartims, kurių šalis nėra ES prižiūrimas subjektas, valstybės narės raginamos patvirtinti nacionalinės teisės aktais nustatytas pakaitines normas. Atėjus tinkamam metui Europos Komisija gali paskelbti rekomendaciją suvienodinti nacionalinės teisės aktais nustatytas pakaitines normas su teisės aktais nustatyta pakaitine norma, skirta sutartims, kurių šalys yra ES prižiūrimi subjektai.

Tolesnėje apžvalgoje aprašomi pagrindiniai siūlomos teisės aktais nustatytos pakaitinės normos elementai ir šios normos poveikis sutartinėms nuostatoms.

Privalomas aktais pakaitinės naudojimas	teisės nustatytos normos	1) likusioms sutartims, kuriose nenumatyti sutartiniai atsarginiai lyginamieji indeksai; 2) likusioms sutartims, kuriose esama tik atsarginių nuostatų, taikomų lyginamojo indekso, kurio teikimo nutraukimas smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą, laikino neteikimo atveju; 3) likusioms sutartims, kuriose numatytas atsarginis susiejimas su lyginamaisiais
--	---------------------------------	---

	indeksais, išvardytais 2 punkte (pvz., paskutinis nurodytas susiejimas su pirmiau minėtais lyginamaisiais indeksais).
Neprivalomas teisės aktais nustatyta pakaitinė norma naudojimas (sutikimas naudoti)	likusioms sutartims, kuriose numatyta leisti šalims pasirinkti atsargines normas; likusioms sutartims, tarp kurių šalių nėra prižiūrimo subjekto, patenkančio į Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį.
Abipusiškai suderintas atsisakymas	Šalys, kurios persvarstė sutarčių susiejimą su lyginamuoju indeksu ir pasirinko kitą pakaitinę normą.
Priežastiniai įvykiai	Teisės aktais nustatyta pakaitinė norma būtų taikytina arba prieinama įvykus trims priežastiniams įvykiams: 1) lyginamojo indekso administratoriui arba jo vardu paskelbus pranešimą, kad administratorius nutraukė arba nutrauks lyginamojo indekso teikimą visam laikui; 2) reguliavimo institucijai, atsakingai už veiklos leidimo išdavimą lyginamojo indekso administratoriui, paskelbus pranešimą, kad lyginamojo indekso administratorius nutraukė arba nutrauks lyginamojo indekso teikimą visam laikui; 3) reguliavimo institucijai, atsakingai už veiklos leidimo išdavimą lyginamojo indekso administratoriui, paskelbus pranešimą, kad lyginamasis indeksas galutinai ir neatitaisomai nebeatspindi pagrindinės rinkos ar ekonomikos realijos.
Teisės aktais nustatyta pakaitinė norma taikymo sritis	Visos sutartys, kurios yra susietos su lyginamuoju indeksu, kurio teikimas nutraukiamas, ir kurių šalis yra ES prižiūrimas subjektas. Išlieka galimybė, taip pat ir prižiūrimiesiems subjektams, abipusiu sutarimu atsisakyti šią normą naudoti.
Papildomos priemonės	Europos Komisija siūlo skelbti rekomendacijas, kuriomis valstybės narės būtų raginamos teisės aktais nustatyti pakaitinę normą, skirtą naudoti prižiūrimiesiems subjektams, papildyti nacionaliniais įstatymais, kuriais būtų įpareigojama ES teisės aktais nustatyti pakaitinę normą naudoti sutartims, kurias sudarė ne finansų sandorio šalys, kurioms galioja jų jurisdikcijos įstatymai.

Teisės aktais nustatyta pakaitinė norma būtų taikytina įvykus vienam iš trijų priežastinių įvykių, pirmiau aprašytų lentelėje.

5.2.2. *Konkrečioms užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikytina išimtis*

Siūlomais pakeitimais siekiama nurodytiems trečiųjų šalių neatidėliotino užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams netaikyti reglamento, jeigu jie atitinka tam tikrus kriterijus. Išimčių sąrašas, pateikiamas Lyginamųjų indeksų reglamento 2 straipsnyje, būtų papildytas Komisijos nustatytais neatidėliotino užsienio valiutos kurso lyginamaisiais indeksais (naujos pastraipos 1 punkto i papunktis). Be to, būtų pateikta nuostata, kurioje nurodoma, kaip Komisija gali pasinaudoti savo įgaliojimu, ir nustatyti kriterijai, kuriuos atitinkantys neatidėliotino užsienio valiutos kurso lyginamieji indeksai nepatenka į Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo sritį (naujos 2 straipsnio 3 ir 4 dalys). Neatidėliotino užsienio valiutos kurso lyginamajam indeksui išimtis taikoma, kai: 1) juo vertinamas trečiosios šalies valiutos, kuri nėra laisvai konvertuojama, neatidėliotinas kursas; 2) ES prižiūrimi subjektai dažnai, sistemingai ir reguliariai jį naudoja kaip atsiskaitymo normą, apskaičiuodami išmokėtiną sumą pagal valiutos išankstinį arba apsiikeitimo sandorį. Be to, tam, kad Komisija turėtų visus būtinus elementus lyginamiesiems indeksams, kuriems taikytina išimtis, nustatyti, ESMA ir ECB įpareigojami Komisijai suteikti visą svarbią informaciją ir pateikti nuomonę apie konkrečius išimties taikymo kriterijus.

Galiausiai siekiant stebėti nustatytos naujos išimties tinkamumą, kompetentingos institucijos ir prižiūrimi subjektai yra įpareigojami periodiškai pranešti Komisijai apie ES įmonių naudojamus lyginamuosius indeksus, kuriems taikoma išimtis, ir prižiūrimų subjektų balansų pokyčius dėl trečiųjų šalių valiutos kurso svyravimo rizikos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikomos išimties ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁵,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Sąjungos įmonės, siekdamos apsidrausti nuo užsienio valiutų, kurios nėra laisvai konvertuojamos arba kurių kursas kontroliuojamas, kursų svyravimo, sudaro išankstinius ir apsikeitimo valiutos sandorius be apsikeitimo pagrindine suma. Šios priemonės sudaro galimybę jų naudotojams apsaugoti nuo užsienio valiutų, kurios nėra laisvai konvertuojamos į bazinę valiutą, kaip antai dolerį ar eurą, kursų svyravimo. Jeigu Sąjungos įmonės, eksportuojančios į besiformuojančias rinkas arba tose rinkose turinčios turto, negalės naudotis neatidėliotinais užsienio valiutos kursais apskaičiuodamos išmokėtiną sumą pagal valiutos išankstinius ir apsikeitimo sandorius, jos patirs neigiamą poveikį, nes nebebus apsaugotos nuo besiformuojančių rinkų valiutų kursų svyravimo rizikos. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, nustatytam Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1011⁶ 51 straipsnio 4a ir 4b dalyse, naudotis trečiųjų šalių administratoriaus, išskyrus centrinę banką, teikiamais neatidėliotinais užsienio valiutos kursais bus nebeįmanoma;
- (2) siekiant Sąjungos įmonėms sudaryti sąlygas tęsti savo verslo veiklą, kartu švelninant užsienio valiutos riziką, išmokėtinoms sumoms pagal išankstinius arba apsikeitimo sandorius be apsikeitimo pagrindine suma apskaičiuoti naudojamiems neatidėliotiniams valiutos kursams Reglamentas (ES) 2016/1011 neturėtų būti taikomas;

⁵ OL C , , p. .

⁶ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kuriuo iš dalies keičiami direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 596/2014 (OL L 171, 2016 6 29, p. 1).

- (3) kad būtų galima nustatyti tam tikrus trečiųjų šalių neatidėliotinus valiutos kursus, kuriems Reglamentas (ES) 2016/1011 netaikomas, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl išimties, taikomos neatidėliotinam užsienio valiutos, kuri yra nekonvertuojama, kursui, kai tas neatidėliotinas užsienio valiutos kursas yra naudojamas apskaičiuojant išmokėtinas sumas pagal išankstinius arba apsiikeitimo sandorius be apsiikeitimo pagrindine suma. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (4) JK finansų priežiūros institucija (FCA) paskelbė, kad 2021 m. pabaigoje nustos palaikyti vieno iš svarbiausių palūkanų normų lyginamųjų indeksų, konkrečiai Londono tarpbankinės palūkanų normos (LIBOR), rengimą. Pasibaigus Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš Sąjungos pereinamajam laikotarpiui 2021 m. gruodžio 31 d., LIBOR nebebus laikomas ypatingos svarbos lyginamuoju indeksu. Vis dėlto LIBOR teikimo nutraukimas gali lemti neigiamas pasekmes, kurios smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą. Sąjungoje yra apstu su LIBOR susietų skolos, paskolų, terminuotųjų indėlių ir išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių terminas sueina po 2021 m. gruodžio 31 d. ir kuriose nėra patikimų sutartinių nuostatų dėl atsarginės normos LIBOR teikimo nutraukimo atveju. Daugelis šių sutarčių iki 2021 m. gruodžio 31 d. negali būti persvarstytos, kad į jas būtų įtraukta sutartinė atsarginė norma. Todėl dėl LIBOR teikimo nutraukimo gali būti smarkiai sutrikdytas Sąjungos finansų rinkų veikimas;
- (5) siekiant sudaryti sąlygas tvarkingam laipsniškam sutarčių, susietų su plačiai naudojamu lyginamuoju indeksu, kurio teikimo nutraukimas gali lemti neigiamas pasekmes, kurios smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą, likvidavimui atvejais, kai tokių sutarčių persvarstyti ir į jas įtraukti sutartinę atsarginę normą iki to lyginamojo indekso teikimo nutraukimo neįmanoma, reikėtų nustatyti tokių lyginamųjų indeksų teikimo nutraukimo atveju taikytiną sistemą. Ta sistema turėtų apimti mechanizmą, skirtą tokių sutarčių pereinamajam susiejimui su tinkamais pakaitiniais lyginamaisiais indeksais. Pakaitiniais lyginamaisiais indeksais turėtų būti išvengta sutarčių neįvykdomumo atvejų, galinčių lemti neigiamas pasekmes, kurios smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą;
- (6) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai reikėtų suteikti įgyvendinimo įgaliojimus nustatyti pakaitinį lyginamąjį indeksą, naudotiną laipsniškai likviduojant sutartis, kurios nebuvo persvarstytos iki datos, kurią lyginamasis indeksas, kurio teikimas nutraukiamas, nustojamas skelbti. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁷. Dėl teisinio tikrumo Komisija gali naudotis tais įgyvendinimo įgaliojimais tik įvykus tiksliai apibrėžtiems priežastiniams įvykiams,

⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

kurie aiškiai rodo, kad pakeistino lyginamojo indekso administravimas ir skelbimas bus nutrauktas visam laikui;

- (7) prireikus Komisija turėtų tinkamu metu priimti rekomendaciją, kuria valstybės narės būtų paragintos pagal savo nacionalinę teisę nustatyti lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, pakaitinę normą, taikytiną sutartims, sudarytoms subjektų, kurie nėra prižiūrimi subjektai, patenkantys į Reglamento (ES) 2016/1011 taikymo sritį. Siekiant atsižvelgti į sutarčių tarpusavio sąsajas, Komisijai reikėtų suteikti galimybę rekomenduoti, kad nacionalinės pakaitinės normos būtų identiškos pakaitinei normai, kurią ji nustato prižiūrimų subjektų sudarytoms sutartims;
- (8) savo įgyvendinimo įgaliojimais Komisija turėtų naudotis tik tais atvejais, kai, jos vertinimu, lyginamojo indekso teikimo nutraukimas gali turėti neigiamų pasekmių, kurios smarkiai sutrikdytų Sąjungos finansų rinkų veikimą. Be to, Komisija įgyvendinimo įgaliojimais turėtų naudotis tik tada, kai paaiškėja, kad atitinkamo lyginamojo indekso reprezentatyvumo neįmanoma atkurti arba kad to lyginamojo indekso skelbimas bus nutrauktas visam laikui;
- (9) tą pakaitinį lyginamąjį indeksą turėtų būti leidžiama naudoti tik sutartims, kurios iki atitinkamo lyginamojo indekso teikimo nutraukimo datos nebuvo persvarstytos. Todėl Komisijos nustatytas pakaitinis lyginamasis indeksas turėtų būti naudojamas tik sutartims, kurias prižiūrimi subjektai jau yra sudarę įgyvendinimo akto, kuriuo nustatomas pakaitinis lyginamasis indeksas, įsigaliojimo metu. Be to, atsižvelgiant į tai, kad tokiu įgyvendinimo aktu siekiama užtikrinti sutarčių tęstinumą, nustatytas pakaitinis lyginamasis indeksas neturėtų daryti poveikio sutartims, kuriose jau numatyta tinkama sutartinė nuostata dėl atsarginės normos;
- (10) kiek tai susiję su pakaitinėmis normomis, taikysimomis dabartinėms finansinėms priemonėms ir sutartims, susietoms su lyginamuoju indeksu, kurio teikimas nutraukiamas, naudodamasi įgyvendinimo įgaliojimais, kad nustatytų pakaitinį lyginamąjį indeksą, Komisija turėtų atsižvelgti į rekomendacijas, pateiktas privačiojo sektoriaus darbo grupių, remiamų centrinio banko, atsakingo už valiutą, kuria yra denominuotos pakaitinio lyginamojo indekso palūkanų normos. Tos rekomendacijos turėtų būti grindžiamos išsamiomis viešomis konsultacijomis ir ekspertų žiniomis, taip pat atspindėti lyginamojo indekso naudotojų susitarimą dėl tinkamiausios palūkanų normos lyginamojo indekso, kurio teikimas nutraukiamas, pakaitinės normos;
- (11) kadangi pagrindinis šių įgyvendinimo įgaliojimų tikslas – užtikrinti teisinį tikrumą prižiūrimiems subjektams, turintiems galiojančių sutarčių, susietų su lyginamuoju indeksu, kurio teikimas nutraukiamas, prižiūrimo subjekto, naudojančio lyginamąjį indeksą, kurio teikimas nutraukiamas, kompetentingos institucijos turėtų stebėti likusių sutarčių pokyčius tų sutarčių šalių atžvilgiu ir savo išvadas kasmet pateikti Komisijai ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (toliau – ESMA);
- (12) todėl Reglamentas (ES) 2016/1011 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (13) atsižvelgiant į tai, kad nuo 2021 m. sausio 1 d. LIBOR nebebus laikomas ypatingos svarbos lyginamuoju indeksu pagal Reglamentą (ES) 2016/1011, šis reglamentas turėtų įsigalioti nedelsiant,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) 2016/1011 pakeitimai

- (1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- (a) 2 dalis papildoma 1 punktu:
- „1) užsienio valiutos kurso lyginamajam indeksui, kurį Komisija nustatė pagal 3 dalį.“;
- (b) straipsnis papildomas 3 ir 4 dalimis:
- „3. Komisija gali nustatyti užsienio valiutos kurso lyginamuosius indeksus, kuriuos administruoja už Sąjungos ribų įsikūrę administratoriai, kai tenkinami visi šie kriterijai:
- (a) užsienio valiutos kurso lyginamasis indeksas yra trečiosios šalies valiutos, kuri nėra laisvai konvertuojama, neatidėliotinas keitimo kursas;
- (b) prižiūrimi subjektai užsienio valiutos kurso lyginamąjį indeksą dažnai, sistemingai ir reguliariai naudoja išvestinių finansinių priemonių sutartyse siekdami apsidrausti nuo trečiosios šalies valiutos kurso svyravimo;
- (c) užsienio valiutos kurso lyginamasis indeksas yra naudojamas kaip atsiskaitymo norma apskaičiuojant išmokėtiną sumą pagal išvestinių finansinių priemonių sutartį, nurodytą b punkte, valiuta, kuri skiriasi nuo riboto konvertavimo valiutos, nurodytos a punkte.
4. Komisija pagal 49 straipsnį priima deleguotuosius aktus siekdama sudaryti ir prireikus atnaujinti užsienio valiutos kurso lyginamųjų indeksų, atitinkančių 3 dalyje nustatytus kriterijus, sąrašą. Prižiūrimų subjektų, kurie naudoja trečiosios šalies užsienio valiutos kurso lyginamuosius indeksus, kurie yra Komisijos nustatyti pagal 3 dalį, kompetentingos institucijos bent kas dvejus metus praneša Komisijai ir ESMA išvestinių finansinių priemonių sutarčių, pagal kurias apsidraudimui nuo trečiosios šalies valiutos kurso svyravimo naudojamas tas užsienio valiutos kurso lyginamasis indeksas, skaičių.“;
- (2) įterpiamas 23a straipsnis:

„23a straipsnis

Privalomas lyginamojo indekso pakeitimas

- (1) Komisija gali nustatyti pakaitinį lyginamąjį indeksą, pakeisiantį lyginamąjį indeksą, kurio skelbimas nutraukiamas, kai dėl to skelbimo nutraukimo gali būti smarkiai sutrikdytas Sąjungos finansų rinkų veikimas ir jeigu įvyksta bet kuris iš šių įvykių:
- (a) to lyginamojo indekso administratoriaus kompetentinga institucija paskelbė viešą pareiškimą arba informaciją, kurioje pranešė, kad to lyginamojo indekso galimybės įvertinti pagrindinę rinką ar ekonomikos realiją atkurti imantis bet kurio iš 23 straipsnyje nurodytų taisomųjų veiksmų neįmanoma;
- (b) lyginamojo indekso administratorius paskelbė viešą pareiškimą arba informaciją (arba toks pareiškimas ar informacija yra jo vardu paskelbti) ir pranešė, kad tas administratorius nutraukė arba nutrauks lyginamojo indekso teikimą visam arba neribotam laikui, jeigu pareiškimo ar informacijos paskelbimo metu nebus jo veiklos perėmėjo, kuris toliau lyginamąjį indeksą teiktų;

- (c) lyginamojo indekso administratoriaus kompetentinga institucija arba kitas subjektas, į kurio kompetenciją patenka to lyginamojo indekso administratoriaus nemokumas ar pertvarkymas, paskelbė viešą pareiškimą arba informaciją (arba toks pareiškimas ar informacija yra jų vardu paskelbti) ir pranešė, kad to lyginamojo indekso administratorius nutraukė arba nutrauks to lyginamojo indekso teikimą visam arba neribotam laikui, jeigu pareiškimo ar informacijos paskelbimo metu nebus jo veiklos perėmėjo, kuris toliau tą lyginamąjį indeksą teiktų.
- (2) Pakaitinis lyginamasis indeksas įstatymų nustatyta tvarka pakeičia visas nuorodas į lyginamąjį indeksą, kurio skelbimas nutrauktas, finansinėse priemonėse, finansinėse sutartyse ir vertinant investicinio fondo veiklos rezultatus, kai tenkinamos visos šios sąlygos:
 - (a) tos finansinės priemonės, sutartys ir rezultatų vertinimai yra susieti su lyginamuoju indeksu, kurio skelbimas tą dieną, kai įsigalioja įgyvendinimo aktas, kuriuo nustatomas pakaitinis lyginamasis indeksas, yra nutrauktas;
 - (b) tose finansinėse priemonėse, sutartyse ir rezultatų vertinimuose nėra jokių tinkamų nuostatų dėl atsarginės normos.
- (3) Komisija priima įgyvendinimo aktus, laikydamosi 50 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, kuriais nustato pakaitinį lyginamąjį indeksą, kai įvykdoma viena iš sąlygų, nustatytų 1 dalyje. Priimdama 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, Komisija atsižvelgia į alternatyvios palūkanų normų darbo grupės, remiamos centrinio banko, atsakingo už valiutą, kuria yra denominuotos pakaitinio lyginamojo indekso palūkanų normos, rekomendaciją, jei ji pateikta.
- (4) Prižiūrimų subjektų, kurie naudoja Komisijos nustatytą lyginamąjį indeksą, kompetentingos institucijos įpareigojamos stebėti, ar pagal 1 dalį priimtais įgyvendinimo aktais sumažinta sutarčių neįvykdomumo rizika ar kitas neigiamas poveikis ekonomikos augimui ir investicijoms Sąjungoje. Tuo tikslu jos kasmet teikia ataskaitas Komisijai ir ESMA.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas